

OPINIÓ

7 idees per a la BCN de la tecnologia social

La ciutat del congrés mundial de mòbils encara no és una referència en aplicacions i desenvolupament tecnològic per a l'acció social

EL PERIÓDICO

es que tinguin potencial pedagògic i de sensibilització. Per exemple, gràcies a l'aplicació EsAccesible podem fer valoracions sobre l'accessibilitat de qualsevol lloc del món. Amb uns senzills ítems aconseguim que una persona amb diversitat funcional tingui marcats els llocs i els serveis que han tingut en compte aquest valor. Però aquest senzill gest que dona informació valuosa a aquestes persones també el podem utilitzar com una activitat educativa a l'aula. Si ho aprofitem des d'aquesta perspectiva, convidar els alumnes a avaluar el seu entorn genera sensibilitat sobre les dificultats que es poden trobar les persones amb diversitat funcional al llarg d'un dia qualsevol.

Amb una mica més de creativitat, si a l'hora de programar l'aplicació hi incorporem un pedagog per tenir en compte aquesta possibilitat, potser augmentem el nombre de còmplices de la nostra causa. A més a més, així complementarem i actualitzarem les tradicionals xerrades de sensibilització en instituts, universitats i projectes educatius d'oci i temps lliure. Aprofitar aquestes sinergies pot multiplicar l'efecte dels projectes.

6. Revisió ètica dels projectes

No fa falta ser Eduard Snowden per adonar-se que les metadades que generen les aplicacions mòbils es poden utilitzar de moltes maneres diferents, i no totes són saludables. La informació que pot arribar a aportar una eina tecnològica ha de ser gestionada únicament en conseqüència amb la causa que anuncia que defensa.

Objectes com els rellotges o polseres que incorporin mecanismes per localitzar persones susceptibles de desorientar-se poden ser una gran idea per augmentar l'autonomia personal. Però aquestes es desvirtuarien si passessin a utilitzar-se com a eines de control.

Tornem a dir que aquesta és una qüestió lògicament transversal en tots els projectes socials i ho ha de continuar sent amb la incorporació d'aquestes noves maneres d'intervenir utilitzant la tecnologia.

7. Solucions accessibles i responsables amb la diversitat humana.

Si volem una autèntica revolució s'haurà de portar a terme tenint en compte des d'un bon principi la diversitat humana. Així doncs, de la mateixa manera que des del sector mercantil, algunes empreses s'estan esforçant a fer que els seus productes siguin accessibles, el tercer sector no hauria de generar cap solució a les necessitats de les persones sense garantir el màxim nivell d'accessibilitat del producte en tots els seus sentits. ≡

Óscar
MARTÍNEZ

Professor de la Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés (URL)

En les recents jornades *El mòbil, les TIC i l'eficiència en la intervenció social*, organitzades per la Taula del Tercer Sector en el context del Centre Ernest Lluch de la Universidad Internacional Menéndez Pelayo, s'han presentat projectes que ja encaixen amb la idea de la utilització social de la tecnologia. Per exemple, la Fundació Arrels ha creat una aplicació mòbil on qualsevol ciutadà pot geolocalitzar i informar l'entitat que ha vist una persona dormint al carrer. D'aquesta manera s'aconsegueix, entre altres objectius, cobrir una necessitat humana, aparentment innovadora, com és la de simplement *existir*. A més a més, la recent presentació del projecte m4Social-Inclusive Mobile, amb el protagonisme de la Taula del Tercer Sector i la voluntat de l'ajuntament de consolidar aquestes qüestions, sembla que la intenció de visualitzar Barcelona com a referència de la tecnologia aplicada als ciutadans en situació de vulnerabilitat ja ha fet alguns passos.

L'avantatge d'haver fet poc camí en aquest camp ens permet reflexionar prèviament sobre amb quins paràmetres tenim intenció d'utilitzar la tecnologia i evitar errors de projectes anteriors que han donat prioritat a la tecnologia per sobre de la missió de les entitats. S'hi podrien apuntar set factors clau abans de començar a construir la Inclusive Mobile Barcelona.

1. La causa abans que la tecnologia.

És fàcil caure en la pirotècnia tecnològica en què les possibilitats tècniques ens portin a aconseguir accions i resultats visualment espectaculars, però que no responguin a la causa per la qual l'hem creat. És elevat el nombre d'aplicacions que es fan servir puntualment i s'acaben desinstal·lant. Així que val la pena aprofitar els habitualment pocs recursos de les entitats per avaluar el grau d'utilitat social que proporcionen. L'atractiu de les solucions tecnològiques pot ser útil per animar a la seva utilització, però no tot el que porta un QR és útil, ni de bon tros. I si no, que algú investigui quant es triga a localitzar els pares d'un infant perdut a la platja lluint una polsera amb les dades en QR en comparació amb el que porta apuntat el número de telèfon dels seus progenitors. Això sí, la polsera amb el codi és molt més bonica i innovadora.

Les entitats han de reflexionar prèviament sobre com utilitzaran les aplicacions, que a vegades són espectaculars, però poc útils

2. La interdisciplinarietat com a catalitzador d'idees.

En general, ni els programadors ni els desenvolupadors tenen cap coneixement de les potencialitats d'acompanyament social ni els professionals de l'acció social s'imaginen el que pot arribar a fer la tecnologia. Així que la taula de debat sobre necessitats i possibilitats tècniques ha de ser un espai summament cuidat perquè els resultats es multipliquin.

3. Participació dels mateixos col·lectius a què anirà destinat.

Hi ha una qüestió essencial en qualsevol projecte d'acció social que no pot ser oblidada quan apareix la tecnologia: la participació. La interdisciplinarietat no aconseguirà el cent

per cent del rendiment si en els espais de detecció de necessitats, disseny i implementació d'una aplicació no hi han participat els beneficiaris finals. Per alguns potser és una qüestió menor, però és clar que el diàleg amb tots els actors generarà productes amb molt més sentit. I si consideren que aquesta qüestió no és del tot necessària preguntin a les persones amb diversitat funcional per les solucions tècniques d'accessibilitat que no han sigut testades abans pel col·lectiu. Dalí és un aprenent del surrealisme quan descobrim el que pot arribar a passar si ens saltem aquest pas.

4. Generació d'acció i complicitat ciutadana.

En alguns casos, el fàcil accés des del mòbil a les solucions tecnològiques en forma d'aplicació pot ser aprofitat per generar complicitats i reflexió entre els veïns i veïnes de les ciutats. Les vinculacions que es poden generar amb les causes de les entitats poden ser experiències molt més profundes que la utilització efímera d'un altre tipus d'*apps*. ¿Potser no pensem que l'acció de geolocalitzar una persona que dorm al carrer no comporta cap mena de reflexió en el ciutadà/a que utilitza l'aplicació?

5. Vinculació amb espais educatius.

Una possibilitat multiplicadora de la repercussió pot portar-nos a ide-